

FUNKCJONOWANIE FIRMY W CZASIE KWARANTANNY

W dniu 13 marca 2020 ogłoszono w Polsce stan zagrożenia epidemiologicznego oraz wprowadzono ograniczenia dotyczące przemieszczania się, prowadzenia określonych rodzajów działalności gospodarczej oraz ograniczenia obrotu wyrobami medycznymi. Co dokładnie się zmienia oraz jakie możliwości mają przedsiębiorcy w tym okresie?

OGRANICZENIE PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Zawieszeniu ulegają wszystkie połączenia międzynarodowe kolejowe, morskie i lotnicze z i do Polski. Przekraczanie granic jest możliwe jedynie w transporcie drogowym, prywatnym. Każda osoba przyjeżdżająca do Polski musi obowiązkowo przekazać Straży Granicznej informacje o docelowym miejscu pobytu oraz przejść kwarantannę.

UWAGA: ograniczenie nie dotyczy osób wykonujących zawodowo transport towarów, czyli „kierowców TIRów”, ale oczywiście jedynie w ramach wykonywania pracy.

W momencie pisania artykułu nie istnieją i nie są planowane żadne ograniczenia w przemieszczaniu się po kraju. Nie ma też żadnych ograniczeń w korzystaniu z bankomatów i banków.

OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Poniższe branże otrzymują zakaz prowadzenia działalności:

- Restauracje, kawiarnie i inne miejsca podawania posiłków. **UWAGA:** dopuszczalna jest dostawa na wynos.
- Organizacja imprez, targów, konferencji itp.
- Wszelkie formy kultury i rozrywki (kina, teatry, muzea)
- Sport i rekreacja (siłownie, kluby fitness, baseny)
- Miejsca krótkotrwałego zakwaterowania (hotele, pensjonaty)
- Leczenie uzdrowiskowe

Ponadto w obiektach o powierzchni większej niż 2000 metrów kwadratowych wprowadzony zostaje zakaz działalności sklepów handlujących:

- Ubraniami i obuwem
- Meblami i wyposażeniem wnętrz
- Sprzętem RTV i AGD
- Wyrobami papierniczymi

W kościołach i innych miejscach kultu może spotykać się na raz nie więcej niż 50 osób, wliczając w to wiernych i osoby sprawujące kult.

Istnieje też zakaz organizowania jakichkolwiek zgromadzeń większych niż 50 osób, np. walnych zgromadzeń spółek.

OGRANICZENIA W WYWOZIE Z KRAJU

Wprowadzono zakaz wywozu z kraju respiratorów oraz obowiązek zgłaszania wojewodom chęci wywozu środków ochrony osobistej takich jak maseczki czy środki do dezynfekcji.

OCHRONA ZDROWIA WŁASNEGO I PRACOWNIKÓW

SPRAWOWANIE OPIEKI NAD DZIECKIEM

Od jakiegoś czasu **zamknięte są szkoły i uczelnie**. W przypadku gdy to pracujący rodzic sprawuje opiekę nad dzieckiem, może on skorzystać z zasiłku.

Jednemu z rodziców dzieci w wieku do 8 lat przysługuje prawo do płatnej opieki nad dzieckiem. Do uzyskania świadczenia z ZUS wymagane jest jedynie złożenie oświadczenia płatnikowi składek. Płatnik nie dołącza żadnych dodatkowych dokumentów. Świadczenie może otrzymać zarówno pracownik jak i przedsiębiorca, procedura jest identyczna. Świadczenie przyznawane jest na maksymalnie 14 dni i nie jest wliczane do ustawowo przysługujących 60 dni opieki. Zasiłek przysługuje gdy rodzic faktycznie sprawuje opiekę a w gospodarstwie domowym nie ma innej osoby (np. niepracujący małżonek) która mogłaby się opiekować dzieckiem

Komplet informacji na ten temat znajduje się tu: <https://www.zus.pl/baza-wiedzy/biezace-wyjasnienia-komerek-merytorycznych/swiadczenia/-/publisher/details/1/komu-przysluguje-dodatkowy-zasilek-opiekunczy-na-czas-opieki-nad-dzieckiem-w-zwiazku-z-zamknieciem-z-powodu-covid-19-zlobka-klubu-dzieciecego-przedszkola-szkoly-/2537033>

Jednemu z rodziców dzieci w wieku od 8 do 15 lat prawo do zasiłku przysługuje na dotychczasowych zasadach. Konieczne jest uzyskanie zwolnienia lekarskiego typu opieka nad dzieckiem oraz złożenie w ZUS druku Z-15a, będącego wnioskiem o wypłatę zasiłku. Pracodawca dodatkowo dostarcza do ZUS dokumenty poświadczające ubezpieczenie rodzica. Świadczenie może otrzymać zarówno pracownik jak i przedsiębiorca, procedura jest identyczna. Zasiłek przysługuje gdy rodzic faktycznie sprawuje opiekę a w gospodarstwie domowym nie ma innej osoby (np. niepracujący małżonek) która mogłaby się opiekować dzieckiem.

Jednemu z rodziców dzieci w wieku do 15 lat przysługuje prawo do zasiłku opiekuńczego w sytuacji, gdy dziecko jest chore. Prawo do zasiłku musi być potwierdzone odpowiednio wystawionym zwolnieniem lekarskim oraz złożenie w ZUS druku Z-15a. Zasiłek przysługuje gdy rodzic faktycznie sprawuje opiekę a w gospodarstwie domowym nie ma innej osoby (np. niepracujący małżonek) która mogłaby się opiekować dzieckiem.

Czas na złożenie kompletu dokumentów wynosi 14 dni. **W każdym przypadku zasiłki wypłaca ZUS. Wysokość zasiłku wynosi 80% wynagrodzenia. ZUS wypłaca zasiłek w terminie do 30 dni od rozpoznania wniosku, co może oznaczać wypłaty po nawet 2 miesiącach.**

CHOROBA PRACOWNIKA, ZLECENIOBIORCY LUB PRZEDSIĘBIORCY

Jeżeli zachoruje pracownik, to obowiązują standardowe zasady: przez pierwsze 33 dni zasiłek wypłaca pracodawca, a później rolę płatnika przejmuje ZUS. Wymagany dokumentem do potwierdzenia prawa do zasiłku jest, jak dotychczas, druk ZUS ZLA, popularnie zwany „zwolnieniem lekarskim”.

Jeżeli zachoruje zleceniobiorca, to kluczową sprawą jest ustalenie czy wnioskował o objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Jeśli nie został zgłoszony do takiego ubezpieczenia – zasiłek nie przysługuje.

Zleceniobiorcom nie przysługuje wynagrodzenie w sytuacji gdy nie pracują.

W przypadku choroby pracodawcy, osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, także obowiązują standardowe zasady: druk ZUS ZLA jest przekazywany do ZUS przez lekarza, natomiast przedsiębiorca dodatkowo wysyła wniosek o wypłatę zasiłku, czyli druk ZUS Z-3b. **Nasze Biuro Rachunkowe wysyła w imieniu przedsiębiorcy wniosek do ZUS niezwłocznie po tym, gdy na portalu ZUS pojawi się jego zwolnienie lekarskie.**

Należy pamiętać, że ZUS może odmówić wypłaty zasiłku, gdy przedsiębiorca spóźnił się z zapłatą którejkolwiek składki. Zasiłek nie przysługuje przedsiębiorcom, którzy nie zgłosili się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

KWARANTANNA

Pracownik poddany kwarantannie przez lekarza lub inspektora sanitarnego ma prawo do wynagrodzenia za okres choroby (tak jak podczas zwolnienia lekarskiego).

PRACA ZDALNA

Pracodawca może zlecić pracownikowi pracę zdalną lub pracę w innym miejscu. Taka praca jest normalnie wynagradzana. Może ona trwać maksymalnie 180 dni. Na pracownika odmawiającego pracy z domu może być nałożona kara porządkowa. Pracodawca musi zapewnić sprzęt do pracy zdalnej. Polecenie pracy zdalnej nie wymaga zgody pracownika – jest nakazem.

PRZYMUSOWE ZAMKNIĘCIE ZAKŁADU PRACY – PRZESTÓJ

Pod pojęciem „przestój” rozumie się czas, w którym pracownik pozostaje w gotowości do świadczenia pracy, ale z przyczyn obiektywnych nie może jej świadczyć. Przyczyną przestoju może być decyzja rządu o zamknięciu poszczególnych zakładów na czas kwarantanny, ale też awaria maszyn, brak dostaw materiałów do produkcji, pożar, strajk, wyłączenia prądu itp.

Przestój nie wynika z czynników ekonomicznych, typu brak popytu.

Jeżeli pracownik jest gotowy do świadczenia pracy ale nie może jej świadczyć z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy, pracownikowi przysługuje wynagrodzenie wynikające z jego osobistego zaszeregowania,

określonego stawką godzinową lub miesięczną, a w przypadku zastosowania innej formy wynagrodzenia np. prowizyjnej, akordowej - 60% wynagrodzenia (art. 81 § 1 K.p.)

DOBROWOLNE ZAMKNIĘCIE ZAKŁADU PRACY – ZWOLNIENIE Z OBOWIĄZKU ŚWIADCZENIA PRACY

Jeżeli pracodawca dobrowolnie zamyka zakład pracy to jest to jego osobista decyzja, która nie może mieć wpływu na świadczenia płacowe pracowników. Nie będzie w tym momencie miała zastosowania zasada dotycząca przestoju. Pracownicy będący w pracy, pozostający w gotowości do świadczenia pracy, muszą otrzymać wynagrodzenie w takiej wysokości jaka została określona w umowie o pracę.

Przedsiębiorca prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą i niezatrudniający pracowników (z wyjątkiem zleceniobiorców) ma możliwość zawieszenia jej prowadzenia na okres nie krótszy niż 30 dni. W trakcie zawieszenia działalności nie płaci się składek ZUS. Należy jednak pamiętać, że zawieszenie działalności i brak opłat do ZUS skutkują też brakiem ewentualnego zasiłku chorobowego.

Więcej informacji znajduje się tu: <https://www.biznes.gov.pl/pl/firma/zawieszenie-wznowienie-i-zamkniecie-firmy/chce-zawiesic-spolke-zarejestrowana-w-krs/co-to-jest-zawieszenie-firmy-i-kiedy-mozna-to-zrobic>

Przedsiębiorca zatrudniający pracowników **nie ma możliwości zawieszenia prowadzenia działalności.**

ODSUNIĘCIE PRACOWNIKA OD PRACY

Jeżeli pracodawca odsuwa pracownika od pracy ze względu na stan zdrowia, musi pamiętać, że pracownik zachowuje prawo do wynagrodzenia. Samo podejrzenie choroby nie jest jednak powodem do odsuwania pracownika od pracy.

POWSTRZYMANIE SIĘ PRACOWNIKA OD ŚWIADCZENIA PRACY

Pracownicy samodzielnie i dobrowolnie powstrzymujący się od świadczenia pracy a nie posiadający orzeczenia lekarskiego o chorobie nie zachowują prawa do wynagrodzenia. Ich nieobecność może być traktowana jako usprawiedliwiona, mogą też wystąpić o urlop bezpłatny. Należy jednak pamiętać, że po 30 dniach ciągłego urlopu bezpłatnego pracownik traci prawo do bezpłatnej opieki zdrowotnej.

PRAWA DO KONTROLI STANU ZDROWIA PRACOWNIKA

Według wyjaśnień PIP pracodawca nie ma prawa do kontroli stanu zdrowia pracownika. Takie uprawnienia posiada jedynie lekarz. Nie może też podejmować działań izolujących pracownika ani nie ma prawa do kierowania pracownika na dodatkowe badania lekarskie.

Pracodawca nie ma też prawa:

- Mierzyć temperatury ciała pracownika
- Zabronić pracownikowi wyjazdu na urlop w rejon zagrożenia epidemiologicznego
- Nie dopuścić do pracy pracownika powracającego z takiego regionu
- Wysłać pracownika na przymusowy urlop w związku z jego stanem zdrowia

SYTUACJA KRYZYSOWA – JAKIE MOŻLIWOŚCI MA FIRMA?

Należy podkreślić, że aktualnie trwają prace nad pakietem rozwiązań dla firm dotkniętych problemami w związku z koronawirusem.

Jakie **aktualnie** są możliwości?

- Odroczenie terminu opłacania składek ZUS
- Umorzenie składek ZUS
- Układ ratalny z ZUS

Powyższe rozwiązania dotyczą składek PRZYSZŁYCH. Więcej informacji znajduje się tu: <https://www.biznes.gov.pl/pl/firma/zus/chce-rozliczac-zus/oplacanie-skladek-zus/jak-oplacac-skladki-zus#9>

Niestety, na dziś nie ma więcej ułatwień, a i skorzystanie z powyższych jest trudne.

Rząd pracuje nad kolejnymi rozwiązaniami, które mają polegać między innymi na:

- Przesunięciu wejścia w życie niektórych rozporządzeń
- Ułatwieniach w split payment
- Wcześniejszych zwrotach VAT
- Ułatwieniu zawieszenia prowadzenia działalności
- Zasiłkach chorobowych dla przedsiębiorców zmuszonych do zaprzestania działalności
- Zmiany schematu pomocy publicznej (de minimis)

Szczególnie to ostatnie rozwiązanie wydaje się mieć ogromne znaczenie. Oczekujemy na podanie szczegółów.

Więcej szczegółów można znaleźć tu: <https://www.biznes.gov.pl/pl/nowe-propozycje-nad-ktorymi-prace-zaczelo-ministerstwo-rozwoju-ktore-maja-wesprzec-firmy-dotkniete-rozprzestrzenianiem-sie-koronawirusa>

Prawa autorskie © Tomasz Smolarek

ISBN: 978-83-956467-2-0